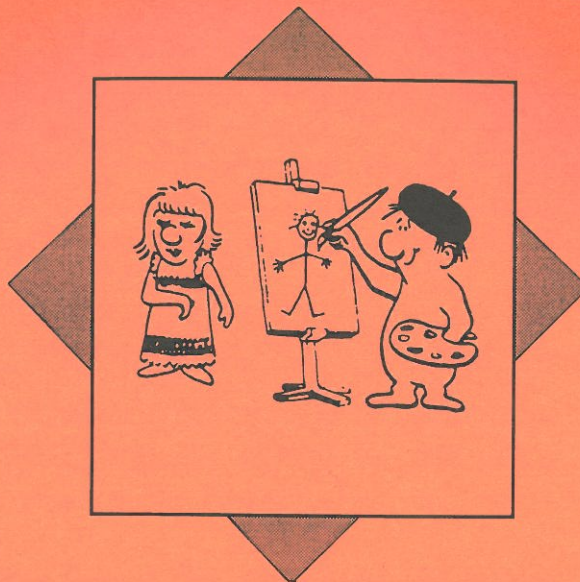

אדאקד דה-קולן - קורט חשיבה 5: מידע ותחושות
כרטיסי עבודה לתלמיד

10. פיעול ופהרה

לעתים קרובות המידע שאנו מקבלים מבולבל ומסובך. לכן, לפני שנוכל להבין את המידע או לפעול על פיו, נצטרך אולי לפשט או להבהיר אותו. מה בעצם נאמר פה? מה בעצם אנחנו מבינים מכל זה?

פישוט (פ"ש):

המשמעות של פישוט היא להפוך את הדברים לפשוטים יותר. פישוט הוא ההפך מסיבוך. איך אפשר לנסח את הדברים בצורה פשוטה יותר?

דוגמה:

מורה אומרת: "אני מבקשת שמירי, יעל, נורית, תמי ורחל תעמודנה בצד הזה של הכיתה ואילו דוד, אריאל, צחי וסמיר יעמדו בצד השני של הכיתה". היות שאלו הבנים היחידים בכיתה, היה יותר פשוט אילו הייתה אומרת: "בנות בצד האחד של הכיתה ובנים בצד השני".

הבהרה (ה"ב):

המשמעות של הבהרה היא להפוך את הדברים לברורים יותר. הבהרה היא ההפך מבבלבול. האם ברור לכם מה שנאמר פה?

דוגמה:

נער מתכוון לזרוק מטבע והוא אומר: "אם תצא תמונה — אני מנצח, אם יצא מספר — אתה מפסיד". מה זה אומר? זה אומר ש"רק אני יכול לנצח במשחק הזה".

לרוב קיימת דרך פשוטה יותר לנסח את הדברים, אבל הדבר החשוב ביותר הוא להיות ברורים.

תרגול

* 1. את כל אחת מהאמירות הבאות ניתן לפשט (פ"ש) ולהחליף במילה אחת. איזו מילה הייתם מציעים:

- הוא תמיד רוצה לקבל את כל מה שהוא מסוגל להשיג ואז הוא עדיין רוצה עוד
- היא אינה אוהבת אנשים לא מוכרים, כל דבר לא מוכר, או כל רעיון חדש
- הוא כל הזמן חוזר בו ומשנה את בחירתו
- הגימור של מכונת זו גס וכל הזמן נופלות ממנה חתיכות
- או שהיא לא יודעת שלאנשים אחרים יש רגשות — או שלא אכפת לה.

2. זוגות האמירות שלהלן מתארים את אותו הדבר. אילו אמירות ברורות יותר?

- אני לא מוסיף סוכר לקפה אבל אני מוסיף חלב, שמנת או כל מלבין אחר שיש לכם
- אני מוסיף הכול לקפה פרט לסוכר.
- בטניס מותר לחבוט בכדור או לפני שהוא נוגע בקרקע או אחרי
- בטניס תוכל ליעף את הכדור, כלומר לחבוט בכדור לפני שהספיק לנתר, או לחכות עד שניתר פעם לפני שתחבוט בו.
- חברה מסוימת משתמשת ברווחיה כדי להתרחב וכדי לתגמל את המשקיעים בה — ובכך היא מעודדת השקעה
- חלק מרווחיה של חברה מסוימת עוברים לאילו שהשקיעו את הכסף כדי לפתוח את החברה וחלק מהרווחים מופנים להרחבת החברה. שני כיוונים אלה מעודדים אנשים נוספים להשקיע בחברה

* 3. מישוהו אומר: "תפקיד הממשלה לטפל בנושאים כגון הגנה, משטרה, תחבורה, מערכת החינוך ומערכת המשפט. הממשלה חייבת להעלות את המסים על מנת לעשות זאת. הממשלה חייבת כל הזמן למלא את רצון העם אבל עליה גם להנהיג אותו. עליה לציית לרצונות הרוב, אבל גם לשמור על טובת המיעוט".

האם זה פשוט טוב לומר: "הממשלה צריכה למלא את כל תפקידיה המבטיחים תפקוד 'חלקי' של החברה בהתאם לרצונותיהם של כל האזרחים"? איך הייתם מפשטים פיסקה זו בצורה אחרת?

4. בארץ מסוימת יש חוקי הגירה שאומרים: "אדם ללא משפחה לא יהיה זכאי להגר, אלא אם כן יש לו עבודה. אדם שיש לו עבודה, אבל יש יותר משש נפשות שתלויות בו לפרנסתן, אינו זכאי להגר. אלה שאין להם עבודה לא זכאים להגר, אלא אם כן הם כורים שמוכנים לעבוד בכרייה במשך שלוש שנים לפחות".

האם ניתן לחזור על חוקים אלה בצורה פשוטה יותר?

פעולה

1. ראשית, הבהירו לעצמכם הבהר היטב על מה מדובר.
2. כדי שיהיה לכם ברור, אולי תצטרכו לרשום כל אחת מן הנקודות בנפרד.
3. כשברור לכם לחלוטין מה נאמר, אפשר לנסות לנסח זאת בצורה פשוטה יותר.
4. בדקו שהגרסה המפושטת אכן אומרת את מה שאומרת הגרסה המקורית.

פרויקט

1. אלה הן ההוראות של משחק פופולרי שמקורו ביפן (בעברית: אבן, נייר ומספריים): אגרוף קמוצה היא אבן, יד פרוסה היא נייר, שתי אצבעות קדימה הן מספריים. שני השחקנים מושיטים את ידם בו זמנית באחת מהצורות האלה. מספריים גוברות על נייר היות שהן גוזרות אותו; נייר גובר על האבן היות שהוא יכול לעטוף אותה; האבן גוברת על המספריים היות שהיא יכולה לשבור אותן. השחקן שצורת ידו הגבוהה ביותר מנצח.

האם תוכלו לנסח את חוקי המשחק בצורה ברורה יותר?

* 2. כתבו הוראות ברורות כיצד לקשור קשר "פרפר". אין להיעזר באיורים.